

Potapoff-suvun vaihteita parin vuosisadan takaa

Olavi Syrjälä muistelee

Vienan Karjalan Pistojärven Hirvisalmessa on asunut Potapoff-sukua. Minun isänisänisäni on ensimmäinen, jonka tiedetään varmuudella asuneen Hirvisalmessa. Hänen nimensä oli **Grikolei**, eli **Griolei Potapoff**. Hän oli syntynyt vuonna 1815.

Grikoleilla kävi elämänsään huono tuuri, sillä hän hukkuu Malviaseen vuonna 1858 karhunkaatoreissullaan. Karhu oli tullut kevättalvella saareen, jossa pidettiin kesällä lehmiä ja muuta karjaa. Karhu piti käydä tappamassa ennen kesää, jotta sinne voitiin tuoda sulan aikana karjaa laiturille.

Kontion kaatohommiin olivat lähteneet Grikolei ja hänen veljensä sekä naapurin renki ja eräs sukulaismies. Kaatoporukka oli ottanut veneen mukaan siltä varalta, että jos jäät sulavat heikoiksi, niin veneellä pääsee sitten kuitenkin palaamaan kotiin.

Kaatoporukka tappoi karhun. He palasivat veneelle ja lähtivät veneen kanssa heikoille jälle. Tuuli oli voimakas myrsky, joka mursi jäät liikkeelle Malviaseen. Kaatoporukka joutui veneen kanssa liikkuvien jäiden sekaan ja koko kaatoporukka hukkuu.

Grikolein perhe jäi orvoksi. Siihen kuuluivat **Ontto**, **Jaakko** ja **Jyrki**. Jyrki oli minun isänisänisäni eli isoisäni isä.

Halu päästä merimieheksi

Kun Jyrki aikanaan miehitysti, hän lähti veljensä Jaakon kanssa Suomeen. He menivät Raumalle aikomuksenaan lähteä merimiehiksi. Jaakko pääsikin

Perhekuvassa Stepan "Teppo" Potapoff-Syrjälä ja Darja-muamo lapsineen vuonna 1925. Vasemmalta Antti, s. 1920, Jenni, s. 1913, Paavo, s. 1907, Darja, s. 1886, Iivo, s. 1918, Simo, s. 1905, Teppo, s. 1883 ja Yrjö-Jyrki s. 1921. Kuvasta puuttuvat Anni, s. 1908 ja Iida, s. 1914.

toteuttamaan haaveensa, eli hänet pestattiin merimieheksi. Se ei ollut mikään ihme, hänhän oli iso, roteva mies. Jyrki oli hentorakenteinen, eikä hän päässyt merille, vaan jäi rannalle. Hän ryhtyi laukkukauppiaksi.

Aikain päästä Jyrki löysi Raumalta tulevan vaimonsa, **Luviisan**, jonka hän toi Karjalaan, Hirvisalmelle. Kun Jyrki ja hänen nuorikkonsa Luviisa tulivat ensimmäistä kertaa Suomesta Hirvisalmelle, oli Luviisan tuleva anoppi katsonut tulijoita ikkunasta ja todennut tyyliä, että "sieltä sitä Suomen huoraa tuuvaan". Hänelle ei ollut mieltä, että poika otti vaimon Suomesta ja suomalaisesta.

Luviisan oli vaihdettava uskontonsa ortodoksiseksi

viipymättä. Jyrkin ja Luviisan avioliitosta syntyi vain yksi lapsi, joka sai kasteensa nimen **Teppo**. Hän oli siis **Olavi Syrjälän** (Potapoff) isoisä, eli pappa, kuten Olavi isoisänsä kutsuu.

Kun sitten Karjalassa tulivat ne "häyräkkääjat", niin Potapovit pakenivat Suomeen. He saapuivat ensin Kurvisenvaaralle vuonna 1922 polshevikkeja karkuun.

Lapsia tuli sitten paljon

Ainokaiseksi syntyneellä Tepolla oli useita poikia, joista **Timo Sergei** oli vanhin, **Paavo** oli minun isäni, **Andrei** eli **Antti** (syntynyt 1920). **Iivo** oli nuorimpia ja **Jyrki** nuorin poika. **Tarja**,

Tepon vaimo oli syntynyt Ohajärven Kuusiniemessä. Sukuaan hän oli sen seudun Potapoveja.

Meidän porukasta Paavolla oli kymmenen lasta ja **Simolla** kolme. Myös Antilla oli kolme ja **Jennillä** kymmenkunta lasta. Jenni meni naimisiin Taivalkosken Jurmuun. Vuonna 1918 syntyneelle livolle tuli kaksi lasta, tytär ja poika. **Yrjö** oli poikamies eli vanhapoika ja paikkakunnan ns. kulkumies.

Olavin mummo Tarja oli kuollut vuonna 1934. Teppo Potapoff, Olavin pappa jäi leskeksi ja otti uuden vaimon, **Jenni Karjalaisen**. Heillä oli puolenkymmentä lasta.

Nauhalla kirjoittanut
PAULI KERÄNEN